

УДК 338.46.001.71(477)

ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ СФЕРИ ПОСЛУГ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ

*Ю. О. Шевченко, аспірант, ДВНЗ «Запорізький національний університет»,
shevchenko.yulia.1987@gmail.com*

Методологія дослідження. Результати дослідження отримані з використанням наступних методів: абстракції – при визначенні категорії «сталий розвиток сфери послуг»; загального та особливого – при вивченні концепції сталого розвитку та її використанні для аналізу сфери послуг; діалектики – при виявленні основних тенденцій розвитку сервісної сфери; статистичних методів – при аналізі даних міжнародних організацій та Державної служби статистики України.

Результати. Представлено визначення розвитку сфери послуг з врахуванням ідей концепції сталого розвитку. Доведено, що такий підхід має бути визначальним в епоху глобальної економічної нестабільності.

Проведено аналіз статистичних даних, які підтвердили стійкі тенденції до зростання ролі сфери послуг, а саме: превалювання цього сектору у структурі ВВП розвинутих країн світу; збільшення його частки у ВВП країн, що розвиваються; зростання рівня зайнятості населення. Показано, що сучасна сфера послуг характеризується якісним розвитком. Відбуваються зміни у її структурі, з'являються нові інтелектуальні, інформаційні, креативні, професійні та інші послуги. В умовах глобальної економічної нестабільності відбувається очищення ринку від застарілих та неефективних послуг, а також від недієздатних підприємств.

Встановлено, що вітчизняна сфера послуг поки що не відповідає рівню розвинутих країн. Наразі виникає необхідність її реформування та модернізації на засадах сталості. Це означає дотримання загального принципу – рівності можливостей задоволення потреб існування й розвитку різними поколіннями, враховуючи можливі майбутні ризики. Крім того, виявлено, що розвиток сфери послуг буде безпечним за рахунок гармонійного поєднання економічних, екологічних, соціальних складових та об'єднання зусиль усіх членів суспільства, держави, міжнародних співтовариств.

Новизна. Під час аналізу основних тенденцій розвитку національної сфери послуг було виявлено невідповідність рівня її диверсифікованості та

наукоємності аналогічним показникам розвинутих країн світу. Це суперечить основним засадам сталого розвитку.

Практична значущість. Запропоновані орієнтовні заходи у економічному, екологічному та соціальному напрямках, які б дозволили сфері послуг України набути сталості, усунути наявні диспропорції, зробити її більш диверсифікованою, інтелектуально ускладненою та соціально орієнтованою.

Ключові слова: послуга, сфера послуг, розвиток сфери послуг, сталий розвиток, глобальна економічна нестабільність, глобалізація, національна економіка.

Література

1. «Наше общее будущее» : Доклад Международной комиссии по окружающей среде и развитию (МКОСР) : пер. с англ. / под ред. и с послесл. С. А. Евтеева, Р. А. Перелета. – М. : Прогресс, 1989. – 412 с.
«Nashe obshchee budushchee» [Our common future] : Doklad Mezhdunarodnoy komissii po okruzhayushchey srede i razvitiyu (MKOSR) : per. s angl. / pod red. i s poslesl. S. A. Evteeva, R. A. Pereleta. – M. : Progress, 1989. – 412 p.
2. Дейлі Г. Поза зростанням. Економічна теорія сталого розвитку / Г. Дейлі. – К.: Видавництво «Інтелсфера», 2002. – 848 с.
Deyly G. *Poza zrostanniam. Ekonomichna teoriya stalogo rozvytku* [Behind growth. Economical theory of constant development] / G. Deyly. – K. : «Vydavnytstvo Intels-sfera», 2002. – 848 p.
3. Pearce D. W. World without End: Economics, Environment, and Sustainable Development / David W. Pearce, Jeremy J. Warford. – USA : Oxford University Press, 1993. – 456 p.
4. Hulse J. H. Sustainable Development at Risk: Ignoring the Past. / J. H. Hulse — New Delh : Cambridge University Press India Pvt. Ltd. Ottawa: International Development Research Centre, 2007. — 390 p.
5. Сталій розвиток промислового регіону : соціальні аспекти : моногр. / О. Ф. Новікова, О. І. Амоша, В. П. Антонюк та ін.; НАН України, Ін-т економіки пром-сті. – Донецьк, 2012. – 534 с.
Staliy rozvytok promyslovogo regionu : sotsialni aspekty : monogr. [Constant development of industry region]: social aspects] / O. F. Novikova, O. I. Amosha, V. P. Antonyuk ta in.; NAN Ukrayiny, In-t ekonomiky prom-sti. – Donetsk, 2012. – 534 p.
6. Корнійчук Л. Сталій розвиток і глобальна місія України / Л. Корнійчук, В. Шевчук // Економіка України. – 2009. – № 4. – С. 4–13 ; № 5. – С. 4–14.
Korniyuchuk L. *Staliy rozvytok i globalna misiya Ukrayiny* [Constant development and global mission of Ukraine] / L. Korniyuchuk, V. Shevchuk // Ekonomika Ukrayiny. – 2009. – № 4. – P. 4–13 ; № 5. – P. 4–14.
7. Человеческое развитие : учебник / [Е. В. Абдуллаев, У. К. Исламова, У. Е. Олимов и др.]. – Ташкент : Программа развития ООН в Узбекистане, Университет мировой экономики и дипломатии, 2008. – 362 с.
Chelovecheskoe razvitie [Human development] : uchebnik / [E. V. Abdullaev, U. K. Islamova, U. E. Olimov i dr.]. – Tashkent : Programma razvitiya OON v Uzbekistane, Universitet mirovoy ekonomiki i diplomatii, 2008. – 362 s.
8. Експрес-випуск: Діяльність підприємств сфери послуг у грудні 2010 року [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>. – Назва з екрану.
Ekspres-vypusk : Diyalnist pidpriyemstv sfery poslug u grudni 2010 roku [Express issue : Enterprises' activity of service sphere in December 2010 year] – [Elektronniy resurs] // Rezhym dostupu: <http://www.ukrstat.gov.ua>. – Nazva z ekranu.
9. Експрес-випуск: Діяльність підприємств сфери послуг у грудні 2012 року [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>. – Назва з екрану.
Ekspres-vypusk : Diyalnist pidpriyemstv sfery poslug u grudni 2012 roku [Express issue : Enterprises' activity of service sphere in December 2012 year] [Elektronniy resurs] // Rezhym dostupu: <http://www.ukrstat.gov.ua>. – Nazva z ekranu.

10. GDP by type of expenditure and Value Added by kind of economic activity, annual, 1970-2011 [Electronic resource]. – UNCTADSTAT. – Mode of access : <http://unctadstat.unctad.org>
11. Employment in services (% of total employment) [Electronic resource]. – The World Bank. – Mode of access : <http://data.worldbank.org/indicator/SL.SRV.EMPL.ZS?page=1>
12. 'High-technology' and 'knowledge based services' aggregations based on NACE Rev. 2 January 2009 [Electronic resource]. – European Commission Eurostat. – Mode of access : http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_SDDS/Annexes/htec_esms_an3.pdf
13. National Accounts by 64 branches - aggregates at current prices (nama_nace64_c) [Electronic resource]. – European Commission Eurostat. – Mode of access : <http://epp.eurostat.ec.europa.eu>
14. Кількість активних підприємств за регіонами України та видами економічної діяльності. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>
Kilkist aktyvnykh pidpryyemstv za regionamy Ukrayiny ta vydamy ekonomichnoyi diyalnosti. Derzhavna slyzhba statystryky Ukrayiny [Quality of active enterprises according Ukrainian regions and aspects of economical activity] [Elektronniy resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
15. Довгаль О. А. Особливості розвитку сфери послуг в умовах процесу глобалізації / Довгаль О. А. // Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Радіофізика та електроніка. – 2010. – № 943. – С. 189–194.
Dovhal O. A. *Osoblyvosti rozvytku sfery poslug v umovakh protsesu globalizatsiyi* [Development peculiarity of service' sphere in condition of globalization' process] / Dovhal O. A. // Visnyk Kharkivskogo natsionalnogo universytetu imeni V. N. Karazina. Radiofizyka ta electronica. – 2010. – № 943. – P. 189–194.